

Професійна етика

Тема 2. Формування системи цінностей поліцейського

Тема 2. Формування системи цінностей поліцейського

- Верховенство права, дотримання прав і свобод людини, законність як основні цінності в діяльності поліцейського. Пріоритет інтересів. Відкритість та прозорість. Політична нейтральність.
- Утримання від виконання незаконних рішень чи доручень.
- Принципи гуманізму, доцільності дій, естетичної поведінки.

Законність

- При здійсненні своїх повноважень поліція діє виключно на підставі закону, дотримуючись прав громадян і не вчиняючи довільних або протиправних дій.
- Законність є реалізованою в політико-правовому режимі держави системою ідеологічних, психологічних, політичних та юридичних вимог правомірної поведінки, котра адресується до всіх суб'єктів суспільної життєдіяльності.
- У демократичній державі населення має вважати поліцію легітимною. Це захищає інститут поліції й впливає на ефективність її діяльності – люди співпрацюють з поліцією та з більшою ймовірністю дотримуються закону.
- Законність як принцип забороняє виконання злочинних наказів. Накази будь-кого з вищого керівництва не можуть бути підставою для порушення поліцейським Конституції та законів України.

- **Верховенство права** як принцип проявляється в такому:

- ✓ право є вираження цінностей суспільства;
- ✓ поліція є правоохоронним органом, її діяльність поліції регулюється законом;
- ✓ поліція оцінює вчинки людей із позицій норм права і положень закону.
- ✓ поліція має застосовувати право як інструмент для розв'язання проблем та захисту людей.
- Поліція є й повинна бути захисником прав і свобод людини. Працівників поліції почасти сприймають як порушників прав і свобод людини через незаконні затримання; застосування надмірної сили; катування й тортури; дискримінацію.
- Важливо змінити баланс, показувати приклад дотримання прав людини.

Пріоритет інтересів

- Служіння як потребам громадян, так суспільним групам і суспільству в цілому: поліція має бути готова ефективно реагувати на заяви окремих громадян, підтримувати з ними постійний зв'язок та інформувати про хід розгляду їхніх справ. Жодна із заяв та скарг громадян не повинна залишитися незареєстрованою та нерозглянутою.
- Прояв високого рівня толерантності до вразливих груп населення, які потребують підвищеної уваги та додаткового захисту своїх прав з боку поліції (представники етнічних меншин, мігранти, шукачі притулку, люди з фізичними або психічними вадами, особи нетрадиційної сексуальної орієнтації, люди похилого віку, діти).
- Уникнення конфлікту інтересів, який виникає тоді, коли посадовці під час своєї діяльності мають прийняти рішення, яке може вплинути на їхні приватні інтереси.

Відкритість та прозорість

- Поліція має бути прозорою у своїх діях, тобто достатньо відкритою для форм зовнішнього контролю, в тому числі й громадського.
- Поліція зобов'язується постійно інформувати громадськість про результати своєї роботи.
- Оприлюднення на офіційних веб-порталах органів Національної поліції статистичних та аналітичних даних, щорічного звіту про діяльність поліції, де подається інформація про вжиті заходи та результати цих заходів.
- При наявності підозр та звинувачень щодо керівника органу національної поліції може бути подана резолюція недовіри.
- Основним критерієм оцінки роботи поліції є рівень довіри до неї населення.

Політична нейтральність

- Рівне, неупереджене ставлення до всіх політичних партій і рухів, що передбачає відмову працівника від участі в їх діяльності в будь-яких формах.
- Забезпечення захисту прав та свобод людини незалежно від політичних переконань та партійної належності.
- Незалежність від рішень, заяв чи позицій політичних партій та громадських об'єднань.
- Забороняється:
 - ✓ використовувати предмети із зображенням символіки політичних партій;
 - ✓ проводити політичну діяльність;
 - ✓ висловлювати особисте ставлення до діяльності політичних партій під час виконання службових повноважень;
 - ✓ використовувати службові повноваження в політичних цілях.

Утримання від виконання незаконних рішень

- Поліцейські повинні утримуватись від виконання незаконних рішень чи доручень керівництва, тобто таких, що суперечать законодавству чи становлять загрозу охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам.
- Правомірність рішень чи доручень керівництва працівник поліції оцінює самостійно.
- У разі надходження таких рішень чи доручень поліцейський повинен письмово повідомити про це керівника органу, в якому він працює.

Гуманізм

- Це людяність, любов до людей, вимогу на захист гідності людини, її право на щастя, всебічний розвиток.
- Моральний принцип, що формулює певну систему вимог:
 - ✓ розуміння людини як вищої цінності, а не як засобу для досягнення цілей, все робити для забезпечення потреб та інтересів людини;
 - ✓ забезпечення свободи та захисту гідності особи, права на щастя, на духовний розвиток;
 - ✓ повага особистих якостей людини;
 - ✓ рівне ставлення та повага до чоловіка та жінки, повага до ідеалів людини, її вікових, національних ознак, політичних поглядів;
 - ✓ чутливість, душевність у відносинах, емпатія;
 - ✓ чесність, прямота в оцінці дій, доброзичливість до критики, несприйнятливність аморальних вчинків.

Гуманізм

- Як принцип роботи поліції означає, що людина, її життя і здоров'я є вищими цінностями, їх становить сенс і моральний зміст правоохоронної діяльності.
- Є не лише принципом професійної моралі, а й службовим обов'язком, який вимагає своєчасного реагування на негативні вчинки людей.
- Виявляється у спрямованості на боротьбу зі злом, захист інтересів усього суспільства й кожної людини від порушень норм права і моралі, забезпечуючи умови для гідного і нормального життя та розвитку людини як вищої соціальної цінності.

Доцільність дій

- Поліцейський має відрізнити, коли правопорушення вчинене необмірковано, а коли – свідомо: у першому випадку слід дати порушнику доброзичливі роз'яснення, пораду, у другому необхідно, проявивши витримку й такт, рішуче припинити неправомірні дії.
- Використання сили працівниками поліції з підтримання правопорядку повинно мати винятковий характер, хоча припускається застосування сили, розумно необхідної за даних обставин.
- Із метою попередження злочинності або при проведенні правомірного затримання правопорушників, підозрюваних правопорушників чи при наданні допомоги при такому затриманні, не може застосовуватись сила, яка переважає необхідні для цих цілей межі.

-
- Працівник поліції має володіти низкою особистісних якостей як-от: чесність, освіченість, особиста мужність і висока культура; сумлінне ставлення до службового обов'язку; емоційна стійкість; принциповість і спостережливість; висока професійна майстерність; висока працездатність; гуманізм, нетерпимість до найменших порушень закону і норм моралі, чуйне й уважне ставлення до людей.
 - Поведінка працівника поліції має відповідати очікуванням громадськості й забезпечувати довіру суспільства та громадян до поліції, сприяти реалізації прав і свобод людини та громадянина, визначених Конституцією України і законами України.